

Aprovació de la Llei de la Cadena Agroalimentària i l'especial incidència en el sector del Vi

LA LLEI DE LA CADENA AGROALIMENTÀRIA

El passat 17 de juliol, el Ple del Congrés dels Diputats va aprovar la **Llei de mesures per millorar el funcionament de la cadena alimentària**. Sens dubte, la tramitació del projecte normatiu —en el qual l'Institut Agrícola va presentar al·legacions— ha sigut objecte d'un procés llarg i lent, sotmès a fortes pressions negociadores. Era previsible. El sector agroalimentari necessitava d'un canvi —molt esperat— per assolir una millora de condicions igualitària i equitativa per a tots els agents que hi participen/operen en la cadena alimentària. La diversitat dels operadors amb caràcter propi i distintiu, i l'heterogeneïtat del referit mercat, són factors que generen la vulnerabilitat del sector, i, especialment, dels productors. Aquests queden ofegats per la rigidesa de la demanda, pels preus imposats per sota dels costos de producció, la seva inestabilitat i l'estacionalitat de l'oferta, entre altres.

La modificació normativa era, per tant, necessària. Les reformes plantejades amb la nova Llei aporten claredat, una major seguretat jurídica i ajudaran a equilibrar el pes de les diferents baules de la cadena a l'hora de negociar els tractes comercials. Tot i que hi han aspectes criticables i millorables —tal i com ja vàrem manifestar des de l'Institut Agrícola en el període d'al·legacions (novembre del 2012)—, la nova llei **és una bona eina per millorar la competitivitat, l'economia del sector agrari, i per la rendibilitat en tota la cadena**.

A mode de resum, i per a que estigueu ben informats, us detallem les principals novetats que s'hi inclouen:

- Regular les relacions comercials entre els agents de la cadena alimentària, des de la producció fins la distribució d'aliments o productes alimentaris.
- Obligar a formalitzar per escrit els contractes del sector agroalimentari.
- Determinar els **elements que han d'incloure aquests contractes** —entre altres, la identificació de las parts, objecte, preu, condicions del pagament, entrega de productes, drets i obligacions, duració— pactats lliurement per les parts.
- Prohibir les modificacions de les condicions contractuals, llevat les que siguin de mutu acord. ***Dita mesura permet que les empreses no puguin obligar al productor a cobrar menys, tal i com venia succeint en els últims temps.***
- Regular i sancionar les pràctiques comercials abusives.
- Elaborar un Codi de Bones Pràctiques Mercantils voluntari pels diferents operadors de la cadena alimentària. El codi serà d'adhesió voluntària i es crearà un Registre Estatal amb tots els operadors de la cadena adscrits en aquest Codi.
- Crear un control administratiu per vetllar pel compliment de la Llei.
- Modificar la Llei que regula les organitzacions professionals agroalimentàries, **permetent la negociació col·lectiva de preus, si ho contempla la normativa comunitària.**

L'Institut Agrícola diposita així una gran dosi de confiança i d'il·lusió en l'essència d'aquesta norma per entendre que es protegeix un sector molt amenaçat. Alhora que es treballa pel manteniment i l'enfortiment del mercat agrícola amb la seva modernització i una neta competitivitat.

Cap a una interprofessional del vi?

De fet, ara ja fa un any, L'INSTITUT AGRÍCOLA —quan es desconeixia de la tramitació de la Llei de la cadena alimentària— **va elaborar varis informes jurídics** sobre els tràmits necessaris per garantir als viticultors un preu mínim de compra del raïm per part dels cel·lers o productors de cava. **L'objectiu era col·laborar amb l'Institut del Cava a fi d'acordar i consensuar una proposta per garantir l'estabilitat de preus en el sector del vi i del Cava.**

El sector vitivinícola necessitava amb urgència cercar un mecanisme per garantir al viticultor un preu just de compra del raïm, o, almenys el mínim que li correspondria pel que li costa produir-lo. Aquest preu mínim hauria de ser respectat pel conjunt del sector —especialment pels elaboradors de vi i cava—.

Aquest plantejament serviria per alleugerir les situacions força negatives que pateix el sector, i, especialment, els productors: **descens acusat i constant del preu del raïm i del vi base, inclús a nivells per sota dels costos de producció, l'estacionalitat de la producció i una dependència extrema dels elaboradors.**

En conseqüència, **i amb la normativa llavors existent**, varem arribar a les següents conclusions:

- La normativa comunitària actual no permet que les organitzacions estableixin, en els contractes entre productors i compradors, clàusules determinant un preu de compra únic. Excepció única és la llet.
- Per mitjà de l'Organització Interprofessional, però, es pot acordar adoptar un contracte tipus agroalimentari —Llei 38/1994—, que ha d'obtenir l'homologació del Ministeri d'Agricultura.
- L'Organització Interprofessional podria acordar que hi hagi l'obligació d'establir un preu de compra, lliurament fixat per les parts en cada contracte. Això seria possible sempre que es duguessin a terme els canvis normatius pertinents. Tot i que cal que es justifiqui molt bé, davant la Comissió Europea, que és necessari per a complir els objectius de la política agrícola comuna (PAC) i, en aquest cas, per a la viabilitat del sector vitícola.
- No es pot incloure en cap model de contracte referències respecte dels costos mínims de producció o preus mínims, doncs les normatives de competència no ho permeten.
- Davant d'això, es recomanava que, per mitjà de l'Organització Interprofessional es poden demanar les modificacions legislatives pertinents per a aconseguir la possibilitat de contractes tipus amb clàusules de preu.
- Es pot establir, alhora, un codi voluntari de bones pràctiques comercials, per a poder establir mesures d'incentius per les empreses i operadors subscrites a la interprofessional.

Sembla, per tant, imprescindible el canvi normatiu. Des de l'Institut Agrícola es treballa amb la màxima diligència i responsabilitat per cercar tots aquells mecanismes que permetin al nostre sector projectar-se amb força cap al futur. A tots ens pertoca sumar esforços per aconseguir reactivar un sector vulnerable i poc considerat. **L'entrada en vigor d'aquesta norma**, que no tindrà lloc fins als cinc mesos de la seva publicació en el "Boletín Oficial del Estado", **permetrà reduir les pràctiques abusives i promourà acords més transparents i estables entre els diferents operadors de la cadena alimentària.** Tal i com hem anat desgranant en aquest article, estem condicionats o limitats per les normatives de competència estatals i europees. Considerem, però, que ens estem impulsant cap a la direcció correcta. En aquest sentit i com ja hem demostrat, no decaurem en mantenir i arregar tots els nostres esforços per tal de millorar la productivitat del nostre sector. I especialment, aconseguir un preu just pels productes, primer engranatge d'una cadena on tothom té dret a guanyar-s'hi la vida.

PER QUÈ NO VOLEM UN PARC AGRARI PENEDESENC

Finalment, aprofitant que parlem del món de la vinya, no volem deixar de tractar, ni que sigui de reüll, les informacions que apunten a la possible creació d'un parc agrari penedesenc. Ja sabeu prou bé quina és la posició de l'Institut Agrícola al respecte dels parcs agraris, o figures similars. Però sembla que el territori, els seus governants i tothom en general, no se n'han adonat encara dels perjudicis —més que avantatges— comporten. Aquesta fal·lera per a protegir el món rural, per a regular-ho, per dictar més i més normes —com si no n'hi haguessin prou—, per dir, fins i tot, com s'ha de llaurar o amb què, ha arribat al sùmmum. Lluny queden aquelles promeses electorals de reducció de la normativa i de la simplificació administrativa!

Creiem que el propi sector vitícola, o agrari en general, és prou capaç de saber què té entre mans. I, qui millor que el pagès que ha mamat des del primer dia la terra i la seva explotació, farà el possible per que aquest segueixi endavant i no es malmeti? Pensen els forasters que el món rural és salvatge —dit amb el respecte degut— i desafortat. Que se l'ha de tenir controlat, i, si m'apureu, tancar-lo en una "reserva". Sinònim, aquest, de "parc agrari", pel cas.

Per tant, deixem que el propi sector, a través dels seus representants i amb la normativa de la que es disposa —com la que iniciava el present article— serveixin per a revitalitzar el món econòmic, i es dotin de les regles de joc clares i justes per a tots. En això sí que hi participarem i col·laborarem, com sempre hem fet i és un dels nostres propòsits i obligacions.